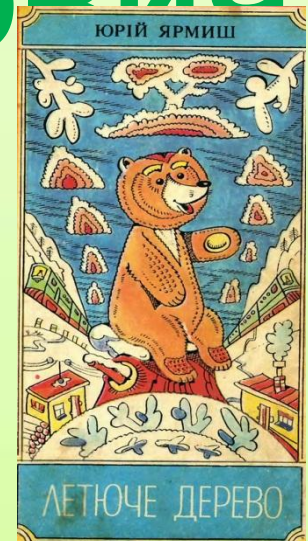

МАЙСТЕР АВТОРСЬКОЇ КАЗКИ ЮРІЙ ФЕОДОСІЙОВИЧ ЯРМИШ

Одним із знаних майстрів авторської казки в Україні нині є Юрій Феодосійович Ярмиш.

Ім'я цього чудового письменника входить у когорту таких визнаних казкарів, як Н. Забіла, О. Іваненко, В. Нестайко, Б. Чалий, В. Рутківський.

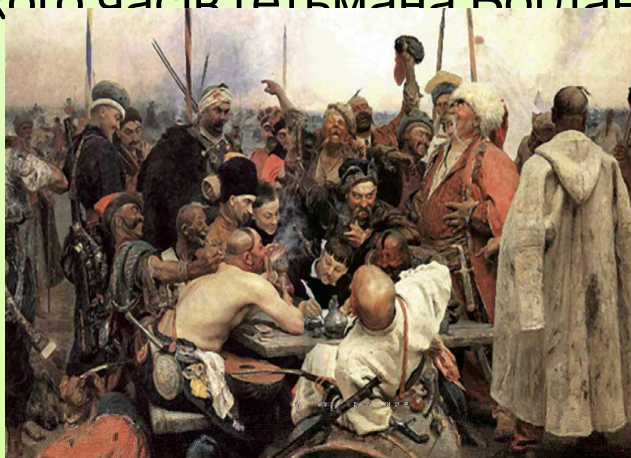
Як же Юрій Ярмиш став казкарем? Як і ти, у дитинстві він любив читати казки. Читав твори Х. Андерсена, О. Копиленка, слухав розповіді бабусі та мами. І відчув потребу висловитися, розповісти ровесникам дивовижні історії, які народжувалися в його уяві.

Уже у дорослому віці Юрієві Ярмишу, авторові кількох книжок казок, відома українська письменниця Оксана Дмитрівна Іваненко якось написала: «Вірю у Ваш талант. Передаю Вам естафету казки». І Юрій Феодосійович прийняв цю естафету.

Його казки — не ті, в яких усе солодке, правильне та бажане, про які кажуть: «Усе закінчується, як у казці». Звичайно, що у казках письменника такого переважна більшість. Але є в них і солоне, і гірке, і прикре, і трагічне. Проте його твори ніколи не бувають злими, як не буває злою мудрість.

Юрій Феодосійович Ярмиш народився 25 травня 1935 року в сім'ї вчителів у промисловому місті Кам'янську, що виросло на місці козачої Кам'янської січі (у 1936 році це місто було перейменоване на Дніпродзержинськ).

З дитинства запам'ятались малому Юркові широкі придніпровські степи, Дніпрові кручі, коли вони разом з батьком мандрували стежками запорозьких козаків. Батько Юрія був учнем і другом славнозвісного українського історика Дмитра Івановича Яворницького. Від них дізнався малий Юрко багато цікавого про минуле нашого народу, про героїзм українських козаків у боротьбі за свободу. Ці подорожі та розповіді надзвичайно захоплювали уяву хлопчика. До того ж один із його предків був отаманом Полтавського полку Війська Запорозького часів гетьмана Богдана Хмельницького.

1930-го року сім'я Ярмишів переїхала до старовинного, тоді прикордонного, міста Дрогобич, що на Львівщині.

У роки війни з німецькими окупантами багато важливих заводів та фабрик були евакуйовані на Урал. Туди ж на кілька років виїхали й Ярмиші. У 1944 році родина повернулася у Дрогобич. Мама викладала у школі географію, батько відновлював зруйноване війною господарство області, а Юрій вчився у міській середній школі № 4 — колишній Дрогобицькій гімназії. У свій час тут здобували освіту майбутні класики української літератури Іван Франко, Василь Стефаник, відомий письменник та громадський діяч Михайло Павлик. Літературні традиції гімназії, спадщина цих видатних людей звичайно ж вплинули на свідомість талановитого юнака, стали поштовхом до його літературної творчості.

У 1953 році Ю. Ярмиш вступив на факультет журналістики Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка. Як згадує Юрій Феодосійович, напередодні закінчення навчання йому наснився сюжет його першої казки «Вітрисько», яка і визначила його майбутню долю.

1958 року після закінчення університету молодий письменник розпочав свою трудову діяльність у Кримському державному видавництві у Сімферополі.

1960 року вийшла його перша збірка казок, яка називалася, як і перша його казка, «Вітрисько». У 1963 році Юрія Ярмиша, на той час автора вже чотирьох дитячих книжок, прийняли у Спілку письменників України. Того ж року його призначили головним редактором журналу «Піонерія», в якому письменник пропрацював одинадцять років.

З 1974 по 1988 рік Юрій Феодосійович працював головним редактором журналу Спілки письменників України «Радуга».

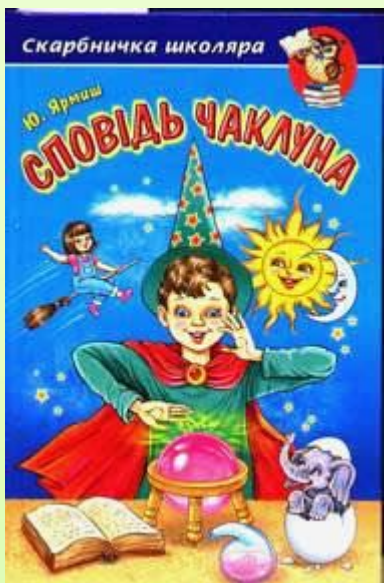
За своє життя відомий письменник випустив у світ понад 60 книжок казок, притч, байок, серед яких: «Золотий кораблик», «Два майстри», «Чарівними стежками», «Великий мисливець», «Їжачок і Соловейко», «Солодкий Марципан» та ін.

Казка «Дванадцятиголовий Дракончик» розповідає про те, як Дракончик жив «На вулиці Вересневій, де ростуть дерева вишневі», і був він «товстенький, як пончик. Маленький ще, проте вже два-на-дця-ти-го-ло-вий!». І які ж ті голови були «симпатичні: носики кирпиченькі, оченята блакитно-зеленкуваті, а вушка загострені, як наконечники списів, до того ж рудуваті, мов осінні ліси...».

Це був наш, український Дракончик, бо любив сидіти на стільці, який зробили на Броварській меблевій фабриці. А коли він їв, на усіх його дванадцяти довгих шиях були зав'язані серветки, що їх вишили у селі Літки, розташованому на березі Десни. Туди за ними їздила мама-Дракониха. До речі, у неї була лише одна голова, у татка Дракона — три. Дракончик нічого нікому поганого не робив, але самому впоратися із собою йому було дуже непросто. І усе через голови. Кожна з них хотіла щось своє, вони частенько між собою сперечалися та ще й могли поштовхати одна одну.

А якщо до цього додати ще три пари Дракончикових лап, які також частенько хотіли йти в різні боки, то тоді ти зрозумієш, як не просто було жити такому малюкові. Та все ж було у головах Дракончика одне спільне почуття — любов до мами — найвродливішої і найдобрішої у світі мами-Драконихи

Твори цієї збірки призначені якраз для дітей твого віку. Починається вона казкою «Незвичайна сповідь». Її герой — юний Чародій, що хотів робити лише добро. Але у нього все виходило навпаки. Він вчиться у школі молодих Чародіїв, але вчиться не дуже сумлінно. Любить побешкетувати, не уважно слухає вчителів. Словом, у його щоденнику одні трійки і зауваження. Наприклад, «Зірвав урок чорної магії, а потім білої магії», «На перерві катався без дозволу на Чортовому колесі, збив із ніг завідувача лабораторією надчарівних досліджень Бурбона Онуфрійовича Мольфара», або про те, що забрав у «юної чаклунки Галі її персональне помело, став невидимим, літав під партами і підказував учням біля дошки

Та і рідного тата, знаного Чаклуна він теж не дуже то й слухав. Якось, коли батько вчив сина перевтілюватись у домовика, малий раптом згадав про футбольний матч і про орла, бо лише птах міг встигнути на стадіон до початку гри. «І тоді у мене, — згадує Чародій, — зненацька вирости крила! Зрадівши, я негайно вилетів у вікно, ... зробив над стадіоном коло і плавно приземлився у проході на центральну трибуну. Матч уже розпочався. Та, помітивши мене, і уболівальники, і футболісти принишкли і стежили за моїм польотом». Повітряного «зайця» затримали, але матч було зірвано. І подібних пригод у не такому вже й довгому житті юного Чародія було чимало. А все тому, що, як каже його тато Чарівник, «...у навчанні треба бути послідовним, наполегливо накопичувати чарівні знання (як і усякі інші). Лише за такої умови ти станеш справжнім чаклуном. Кожен свою справу повинен робити блискуче. Інакше не варто й братися». Дуже боїться юний Чародій, що за його витівки тато перетворить сина на футбольні ворота і будуть по ньому весь час гатити м'ячем. А тому вирішує надалі слухатись тата і сподівається, що все обійдеться. Будемо сподіватись і ми. Додамо лише, що живе сім'я чародіїв у звичайній квартирі серед звичайних людей. І цілком можливо, що і у тебе є сусіди-чародії.

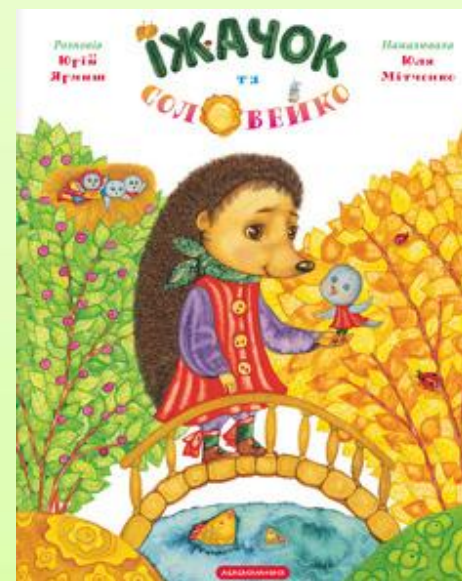
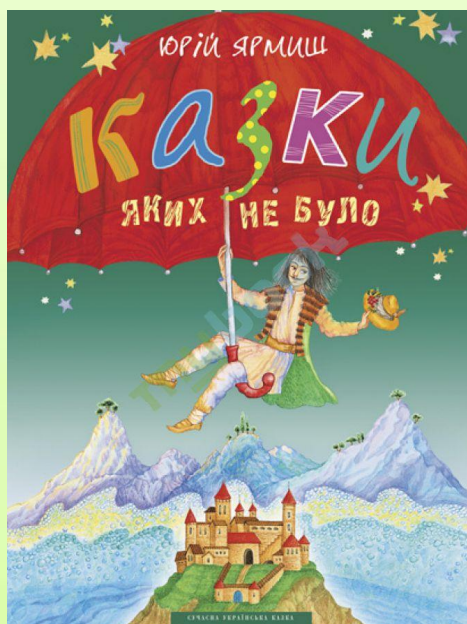
«Казка стукає у двері»: казки, байки, фантаст. новели, казк. повісті / передм. Д. Головка; худож. С. Лук'яненко .– К. : Дніпро, 2004 .– 351 с. : ілюстр. — третя збірка, за яку Юрій Феодосійович Ярмиш отримав високу нагороду.

У неї увійшло 157 творів. Цієї цифри боятися не варто, бо пише письменник лаконічно, твори його мають динамічні сюжети, насичені пригодами, ніколи не бувають нудними і довгими

Наприклад, «Самотність удвох», «Веселий Мисливець», «Аспірантка», «Академік», «Людина і Серце», «Ретельна Заслінка», «Пень», «Табуретка» та інші. Але більшість творів збірки написана для тебе. Ознайомившись із ними, ти ще раз переконаєшся, що багато сюжетів казкар узяв із життя. Події відбуваються у наш час і поруч з тобою, хоча і «замішані» на видумці та фантастиці. Ось, наприклад, казка «Два Івани». Обом персонажам казки хотілося робити добро, називатися героями. Але шлях до цього кожен бачив по-своєму «От перший Іван мріяв-мріяв, мріяв-мріяв та й надумав — час починати.

Виліз на високу гору, щоб усім видно було його, сів на камінь і чекає, коли покличуть люди на подвиг, героєм наречуть». Другий Іван одразу взявся до роботи. І зробив багато хороших для людей справ. Виростив яблуневий сад, добув з-під землі вугілля, а потім став космонавтом, шукачем нових корисних копалин.

Любий друже, бажаємо тобі приємних та радісних мандрівок сторінками книжок Ю.Ф. Ярмиша. І так само, як герої його казок, вір у здійснення мрії, красу, добро, кращу долю для рідної країни. Не бійся, будь сміливим і мужнім у боротьбі за правду і справедливість.

Список книжок Ю.Ф. Ярмиша, рекомендованих до читання

Два Івани / худож. Є. Попов .– К.: Веселка, 1988 .– 46 с. : ілюстр.

Два майстри / мал. В. Ігнатова .– К. : Веселка, 1977 .– 207 с. : ілюстр.

Дванадцятиголовий Дракончик: казки / худож. П.В. Мірончик .– Х. : Белкар-книга, 2006 .– 47 с. : ілюстр.– (Промінець).

Живі малюнки / худож. О. Якутович .– К. : Веселка, 1978 .– 36 с. : ілюстр.

Земля скарбів: [комікси] .– К. : Фотовідеосервіс, [2005] .– 46 с. : ілюстр.– (Б-ка українця; № 22).

Золотий кораблик / передм. В. Бичка .– Сімф. : Крим, 1980 .– 192 с. : ілюстр.

Їжачок: Соловейко / худож. П.І. Ярьсько .– 3-є вид.– К. : Муз. Україна, 1992 .– 71 с. : ілюстр.

Казка стукає у двері: казки, байки, фантаст. новели, казк. повісті / передм. Д. Головка; худож. С. Лук'яненко .– К. : Дніпро, 2004 .– 351 с. : ілюстр.

Летюче дерево: казки / передм. В. Бичка; мал. В. Ігнатова .– К. : Веселка, 1985 .– 304 с. : ілюстр.

Лісові балакуни: гуморист. казки, оповід. для дітей / мал. А. Василенка .– К. : Рад. Україна, 1983 .– 63 с. : ілюстр.– (Б-ка «Перця»; № 270).

Острів в океані / худож. Н. Михайлова .– К. : Томіріс, 2000 .– 11 с.– (Планета чудес).

Сонечко: зб. казок / худож. А. Львов .– К. : Веселка, 1971 .– 44 с. : ілюстр.

Сповідь чаклуна: казки та повісті / худож. П.В. Мі-рончик; Н.О. Ель Маулюд .– Х. : Белкар-книга, 2006 .– 207 с. : ілюстр.– (Скарбничка школяра).

Джерела інформації :

1. <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=2124>
2. <http://www.ukrlit.vn.ua/author/yarmish.html>
3. <http://uk.wikipedia.org/wiki>
4. <http://ababahalamaha.com.ua/uk/>

Презентацію підготувала
вчитель початкових класів
Христофорівської загальноосвітньої школи I – III ступенів
Черепанорва Таміла Миколаївна